

Tjänsteutlåtande

Skolförvaltningen

Till Skolnämnden

Datum 2017-05-10

Dnr SKOL15 2017/0156

Svar på remiss från Skolkommissionen avsnitt 8.2

Sammanfattning

Skolnämnden har avgivit yttrande över Skolkommissionens slutbetänkande avsnitt 8:2 som underlag för kommunens remissvar i frågan. Skolnämnden är positiv till den del i förslaget som avser ett nytt statsbidrag.

Beslutsförslag

Skolnämndens beslut

Yttrande över Skolkommissionens slutbetänkande avsnitt 8.2, bilaga 1 daterat 2017 05 10 överlämnas till Kommunstyrelsen.

Bakgrund

Österåkers kommun har utsetts som remissinstans avseende Skolkommissionens slutbetänkande SOU 2017:35. Yttrande rörande avsnitt 8:2 – ökat nationellt ansvar för skolans finansiering ska inlämnas senast den 8 juni 2017. Yttrande över resterande delar ska inlämnas i september 2017.

Kommissionen konstaterar att det råder brist på likvärdighet mellan skolor, huvudmän och kommuner. Systemet för skolans finansiering behöver därför förändras. Resurser behöver fördelas utifrån elevernas olika förutsättningar och behov.

Det finns stora skillnader mellan kommuner hur resurserna fördelas för att uppväga skillnader i socioekonomiska förutsättningar, vilket till exempel kan bero på skillnader i ambitionsnivå, skilda förutsättningar eller skillnader i effektivitet mellan kommunerna.

Skolkommissionen konstaterar att ekonomiska resurser inte per automatik leder till bättre resultat. Resurser måste riktas rätt och användas på rätt sätt. Resursernas effekter är störst för elever med svagare socioekonomisk bakgrund och för yngre elever.

De resursfaktorer som påverkar mest är

- klasstorlek (för yngre och svagare elever)
- lärartäthet
- den tid som lärare undervisar
- den mängd lärarledd undervisning som elever får i skolan

Tjänsteutlåtande

Lärarnas kompetens har stor betydelse för elevernas resultat. Särskilt viktigt är de ämnesdidaktiska kunskaperna och undervisningserfarenhet. Lärarfortbildning kan vara ett medel för att förbättra elevernas resultat. Kollegial samverkan framhålls som effektiv medan kortare insatser inte ger påvisbara effekter.

Ökad undervisningstid och mer lärarledd undervisning har visat sig ge goda resultat. I synnerhet i ämnen där elever behöver pedagogiskt upplagd undervisning, har begränsade möjligheter att läsa in stoffet på egen hand eller få föräldrastöd.

Kommissionens förslag om nytt statsbidrag

Kommissionen förslår att ett riktat villkorat statsbidrag inrättas som kompenserar för skilda förutsättningar vad gäller elevernas socioekonomiska bakgrund. Villkoret är att huvudmännen inte reducerar egna medel till undervisning och elevhälsa under den tid de uppbär bidrag. SCB har på kommissionens uppdrag tagit fram en modell som bygger på socioekonomiska faktorer som kön, härkomst, föräldrarnas utbildningsnivå osv. Ett indexvärde beräknas på så sätt för varje kommun. Givet indexvärde genererar ett givet bidragsbelopp som kan sökas av både kommunala och fristående huvudmän.

Totalt föreslår kommissionen att 6 miljarder kronor avsätts för det nya bidraget, vilket till viss del kan finansieras genom att en del av dagens riktade bidrag avvecklas. Skolverket får uppdraget att administrera och följa upp bidraget.

Utfall per kommun

De tjugo kommuner som i den nya bidragsmodellen får störst bidrag per elev får en ökning på ca 18-25 procent av de befintliga resurserna till undervisning och elevhälsa, och de kommuner som får lägst bidrag får 4 – 6 procent ökning av de befintliga resurserna. Bland dessa kommuner finns t ex Vallentuna och Täby. Österåker finns inte med i Kommissionens exempel, men en uppskattning är att även Österåker skulle hamna bland kommuner med lägre bidragsram utifrån den socioekonomiska strukturen.

Kommissionens motivering till nytt statsbidrag

Det finns en ambition hos regeringen att förenkla befintliga bidrag. En allt större del av den statliga finansieringen av skolan sker med riktade statsbidrag. Flera nackdelar med det växande antalet riktade bidrag har uppmärksamats under senare år. Tänkbara bidrag som kan avvecklas och som bedöms kunna ersättas med det nya bidraget är lågstadielyftet, specialpedagogiska satsningar, sommarskola och bidrag till elevhälsan. Dessa bidrag uppgår till ca 3 miljarder kr 2018.

Kommissionens förslag till fortsatt utredning

Kommissionen föreslår att regeringen utreder förutsättningarna för ett sektorsbidrag till skolan. Ett sektorsbidrag innebär att staten helt eller delvis tar över finansieringen av skolan. Fördelen är att staten kan styra över hela resurstilldelningen. Med en fullständig statlig styrning av resurserna kan ett fortsatt kommunalt huvudmannaskap över skolan vara svårt att upprätthålla. Genomförandet av ett sektorsbidrag kräver också en skatteväxling mellan kommunerna och staten och förändringar i finansiering för fristående skolor.

Tjänsteutlåtande

Förvaltningens slutsatser

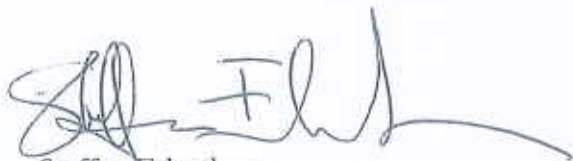
Förvaltningen stödjer ambitionen att begränsa och förenkla de riktade statsbidragen inom skolans område och förordar färre och mer långsiktiga bidragssystem.

Förvaltningen har inget att erinra mot det index för socioekonomisk viktning av bidraget som SCB har tagit fram. Det index som föreslås ligga till grund för det nya statsbidraget påminner om SALSA vilket tillämpas i kommunen idag för att utjämna skillnader i förutsättningar mellan skolor.

Ett sektorsbidrag påverkar starkt det kommunala självstyret och kan få konsekvenser för fortsatt kommunalt huvudmannaskap. Oavsett styrmodell är en evidensbaserad resursfördelning och effektiv styrning och ledning en nyckel till en positiv utveckling av skolan.

Bilagor

1. Yttrande över Skolkommisionens slutbetänkande

Staffan Erlandsson
Skoldirektör